

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/13/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813201749
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8813201749.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci žalobcu: J. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX L. V. B. - Z., Q. XXX/X, zastúpený JUDr. Miroslavom Vidovenecom, advokátom so sídlom: Sama Chalupku 18, 071 01 Michalovce, proti žalovanému: J. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX L., T. XX, zastúpený JUDr. Milanom Sedlákom, advokátom so sídlom: Kukučínova 19, 094 01 Košice o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 18. 09. 2014, č. k. 4C/71/2013-83 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby.

Zrušuje rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 1 193,85 Eur, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Rozhodol tak o nároku žalobcu, ktorý sa domáhal určenia vlastníckeho práva k novovytvoreným parcelám č. XXX/X - zastavané plochy o výmere XX m² a č. XXX/X - záhrada o výmere XXX m², k. ú. L., ktoré sú súčasťou parcel registra „C“ č. XXX, č. XXX vedených na LV č. XXX, k. ú. L., ku ktorým je ako vlastníak zapísaný žalovaný.

Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 120 ods. 1, 4 O. s. p., ust. § 132, § 136, § 134 ods. 1, 3 a § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, cit.: „geometrický plán, ktorý si dal vyhotoviť žalobca nerešpektoval dlhodobý dobromyseľný užívací stav právnych predchodcov účastníkov konania, a to reálnu deľbu. Právny predchodca účastníkov konania J. Q. v roku XXXX reálne rozčlenil pôvodnú pozemnú knižnú nehnuteľnosť medzi dvoch bratov R. a J. Q.. Po R. Q. už reálne vyčlenenú nehnuteľnosť nadobudol J. Q., otec terajšieho žalobcu, ktorý darovacou zmluvou previedol reálne vyčlenenú nehnuteľnosť na žalobcu, t.j. parcely č. XXX a XXX (správne parcela č. XXX), toho času zapísané na LV č. XXX, k. ú. L.. Žalobca J. Q. uvedené parcely odpredal E. Q.. Po J. Q. nadobudol reálne vyčlenené nehnuteľnosti J. Q. a nakoniec až terajší žalovaný, a to parcely č. XXX, XXX zapísané na LV č. XXX, k. ú. L.. Sám žalobca v konaní potvrdil (na č. I. XX spisu, ako aj pri ohliadke na mieste samom), že spory medzi právnymi predchodcami účastníkov konania ohľadom hranice susediacich pozemkov nikdy neboli. Žalovaný si neprivlastňoval nič, a až keď sa začalo stavebné konanie a došlo k meraniu, žalovaný sa od žalobcu dozvedel, že užíva aj časť jeho pozemku. Na naliehanie zákonného sudcu žalobca vo svojej výpovedi viackrát zopakoval, že žalovaný neužíva žiadnu z nehnuteľnosti inak ako boli užívané

predtým, ani si nič neprihradil. Z uvedeného je preto zrejmé, že susediace nehnuteľnosti tak, ako sú teraz reálne oplotené a užívané, boli nadobudnuté právnymi predchodcami účastníkov tohto konania v reálne vydelenom stave a potom pokojnou nerušenou držbou. Žalobca sa domáha určenia vlastníckeho práva k časti nehnuteľnostiam, tak ako to uvádza v petite žaloby, hoci tieto časti nikdy neužíval on ani jeho právny predchodca. Súd nemohol jeho žalobe vyhovieť, pretože k určeniu vlastníctva k novovytvoreným parcelám chýba žalobcovi titul podľa platného právneho poriadku. Tým, že žalobca nepreukázal žiaden zo spôsobov nadobudnutia vlastníckeho práva, tak ako je to uvedené vyššie, súdu neostávalo iné, iba žalobu žalobcu zamietnuť. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech súd priznal náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti žalobcovi, ktorý vo veci úspech nemal. Aj keď si žalovaný uplatnil trovy konania predstavujúce trovy právneho zastúpenia vo výške 1 578,84 Eur, súd mu priznal trovy právneho zastúpenia vo výške 1 193,85 Eur“.

Žalobca v podanom odvolaní uvádza, že rozsudok súdu prvého stupňa je zmätočný, a preto je aj nepreskúmateľný. Súd prvého stupňa svojim právnym názorom, ako aj sumarizovaním skutkových zistení dal za pravdu žalobnej iniciatíve žalobcu, ktorý sa domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré užíva a ktoré užívali aj jeho právní predchodcovia v reálne vyčlenenom užívacom stave ohraničenom oplotením. Mylne súd uvádza, že tieto nehnuteľnosti by mal užívať podľa tvrdenia žalobcu žalovaný. Súd mylne uvádza skutočnosť, že užívací stav ohľadom žalovaných parciel svedčí žalovanému, pretože tento svedčí žalobcovi, ale nekorešponduje so stavom právnym. Preto je možné konštatovať, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205a ods. 2 písm. d) O. s. p.). Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd mal žalobe vyhovieť, a preto ak tak neurobil, je jeho rozhodnutie zmätočné, nepreskúmateľné a je daný odvolací dôvod podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) vo vzťahu k ust. § 205 ods. 2 písm. a) O. s. p.. Ďalej uviedol, že vo veci bolo na deň 28. 08. 2014 o 09:00 hod. vytyčené pojednávanie a právny zástupca žalobcu sa nemohol dostaviť na pojednávanie včas z objektívnych dôvodov, v dôsledku toho, že na trase R. - L. V. B. bola vážna dopravná nehoda, o ktorej informovali aj televízne spoločnosti. Následkom dopravnej nehody polícia odkláňala dopravu cez mesto Humenné, čo spôsobilo podstatné obmedzenie a časový sklz, ktorý nebolo možné ani pri časovej rezerve dohnať. O tejto skutočnosti právny zástupca telefonicky informoval žalobcu s tým, že bude meškať cca 10 minút, aby to oznámil súdu, čo žalobca aj urobil. Súd napriek tomu bez účasti právneho zástupcu žalobcu ukončil dokazovanie a tým celé konanie a odročil pojednávanie za účelom vyhlásenia rozsudku. Z tohto dôvodu nemal možnosť navrhnúť pred záverečným poučením súdu v zmysle ust. § 120 ods. 4 O. s. p. návrh na dokazovanie a nemal možnosť v zmysle ust. § 118 ods. 4 O. s. p. vyjadriť sa pred skončením konania k dokazovaniu a k právnej stránke veci. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobe vyhovel, alternatívne žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný odvolaním napadol výrok o náhrade trov konania. Podľa odvolateľa súd uplatnené trovy právneho zastúpenia z nepochopiteľných dôvodov použijúc svojskú analógiu krátil, resp. nepriznal v zmysle odôvodnenia rozhodnutia. Preto rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. f) O. s. p.. Navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť a zaviazat' žalobcu nahradiť žalovanému trovy konania 1 578,84 Eur a trovy odvolacieho konania 46,78 Eur.

Žalovaný k podanému odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok vo veci samej potvrdiť a priznať žalovanému náhradu trov prvostupňového, aj odvolacieho konania vyčíslené v podanom odvolaní.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa ust. § 10 ods. 1 O. s. p. preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad ust. § 212 O. s. p. a zistil, že rozhodnutie vo veci samej je správne, aj keď z iných dôvodov ako ich uviedol súd prvého stupňa.

Podstatným pre rozhodnutie odvolacieho súdu v predmetnej veci bolo vyriešenie otázky, či žalobca na podaní žaloby, predmetom ktorej je určenie vlastníckeho práva má naliehavý právny záujem v zmysle ust. § 80 písm. c) O. s. p.. Odvolací súd preto v zmysle ust. § 213 ods. 2 O. s. p. vyzval účastníkov konania výzvou zo dňa 16. 04. 2015, aby sa v lehote 7 dní písomne vyjadrili k možnému použitiu ust. § 80 písm. c) O. s. p. v prejednávanej veci.

Písomným podaním zo dňa 28. 04. 2015 žalobca podal vyjadrenie v zmysle ust. § 213 ods. 2 O. s. p. s tým, že naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva (§ 80 písm. c) O. s. p.) je „zvýraznený samotnou skutočnosťou, že žalobca J. Q. odpredal svojmu synovcovi (pôvodný žalobca v 1.rade) svoje pozemky v stave, v akom sa tieto spolu s oplotením nachádzajú v teréne a v stave, v akom sa pozemky aj právnymi predchodcami žalobcu v minulosti vždy užívali. Žalobca má záujem na určení vlastníckeho práva aj z dôvodu, aby nedošlo ku spochybňovaniu prevodu vlastníckych práv a rozsahu tohto prevodu. Žalobca sa v konaní domáha určenia vlastníckeho práva ku novovytvoreným parcelám č. XXX/X a XXX/X, ktoré sú vyčlenené z parciel XXX a XXX a ktoré neboli právne prevedené zo žalobcu na E. Q.; ich skutočným vlastníkom je žalobca, a preto sa žalobca domáha svojich vlastníckych práv, ktoré sú nepremlčateľné a ktorých ochrana je garantovaná Ústavou SR a právnymi predpismi“.

Žalovaný na výzvu súdu podaním zo dňa 27. 04. 2015 v zmysle § 213 ods. 2 O. s. p. oznámil, že absenciu naliehavosti právneho záujmu žalobcu na žiadanom určení žalovaný namietal už pri prvom úkone vo veci samej (vyjadrení) a viackrát aj v konaní pred súdom prvého stupňa. Žalovaný má za to, že žalobcom nebol naliehavý právny záujem nijako preukázaný a tento nebol ani riadne hodnotený súdom (s ohľadom na procesnú hospodárnosť). V neprospech žalobcu svedčí nielen to, že nie je vlastníkom ním deklarovaných častí parciel, čo vyplýva z údajov z katastra nehnuteľností (ktoré, ak sa nepreukáže opak sú hodnoverné), no aj to, že hranice sa nemenia už desaťročia. V konaní žalobca vôbec nepreukázal, žeby sporné časti parcely (novovytvorené geometrickým plánom) niekedy v minulosti vôbec žalobca užíval. Sám žalobca aj prostredníctvom pôvodného žalobcu v 1.rade, približne okolo roku 2002 posunuli oplotenie vo svoj prospech (a v neprospech žalovaného), čo vyplynulo aj z ohliadky konanej dňa 16. 10. 2013. Tento stav bol žalovaný ochotný akceptovať, ale len z dôvodu úmyslu vystaviť si rodinný dom, kde v rámci stavebného konania mu začal robiť nezmyselné prieky práve žalobca, a to svojimi domnelými a vykonštruovanými nárokmi (pre odlivku medzi stavebnou parcelou a susednou parcelou). Neskôr žalobca rozšíril ďalšie svoje nároky, a preto sa žalovaný rozhodol ukončiť pôvodné stavebné konanie a začať nové, kde sa rozhodlo o inom umiestnení stavby. Žalobca napriek tomu pokračuje v nezmyselnom konaní, na ktoré mu žalovaný nedal žiaden podnet, a preto sa žalovaný rozhodol už neustupovať a brániť svoje práva.

Odvolací súd vzhľadom na písomné vyjadrenie účastníkov konania k možnému použitiu ust. § 80 písm. c) O. s. p., ktoré je potrebné na prejednanú vec právne aplikovať uzatvára:

Predmetom konania je určenie vlastníckeho práva k novovytvoreným parcelám č. XXX/X - zastavané plochy o výmere XX m² a č. XXX/X - záhrady o výmere XXX m², .k. ú. L., ktoré sú vytvorené z parciel registra „C“, parcely č. XXX - zastavené plochy a nádvoria o výmere XXX m² a parcely č. XXX - záhrady o výmere X XXX m² zapísané na LV č. XXX, k. ú. L., ku ktorým je ako vlastníkom zapísaný žalovaný. Synovec žalobcu E. Q. je vlastníkom susediacich parciel registra „C“ parcela č. XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a parcely č. XXX - záhrady o výmere X XXX m² zapísané na LV č. XXX, k. ú. L.. E. Q., synovec žalobcu, pôvodne vystupoval v konaní ako žalobca v 1.rade, ale skôr než sa začalo vo veci konať vzal žalobu voči žalovanému v celom rozsahu späť. Z uvedeného dôvodu súd prvého stupňa uznesením zo dňa 03. 07. 2012, č. k. 4C/35/2012-55 konanie vo vzťahu pôvodného žalobcu v 1.rade E. Q. ku žalovanému zastavil postupom podľa ust. § 96 ods. 1, 3 O. s. p.. V ďalšom konaní súd konal so žalobcom J. Q., ktorý ale nie je vlastníkom susediacich pozemkov so žalovaným (nie je vlastníkom parcely č. XXX a parcely č. XXX), lebo uvedené pozemky žalobca J. Q. previedol v roku 2002 na pôvodného žalobcu v 1.rade E. Q., a to kúpnu zmluvou spísanou pod č. V Nz XXX/XXXX, ktorej vklad bol povolený Správou katastra pod č. V XXXX/XXXX dňa 27. 06. 2002.

Úlohou odvolacieho súdu bolo posúdiť či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav použil správnu právnu normu a či ju správne interpretoval. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa z dôvodu procesnej ekonomie mal v prvom rade vyriešiť otázku, či žalobca má na požadovanom určení vlastníckeho práva naliehavý právny záujem v zmysle ust. § 80 písm. c) O. s. p., ak nie je vlastníkom susediacich pozemkov parcely č. XXX, XXX zapísaných na LV č. XXX, k. ú. L. a tieto ani neužíva.

Povinnosťou súdu je interpretovať jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku predovšetkým z pohľadu účelu a zmyslu ochrany ústavne garantovaných základných práv a slobôd.

Podľa ust. § 80 písm. c) O. s. p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Predpokladom úspešnosti návrhu na začatie konania o určenie či tu právny vzťah alebo právo je, či nie je, je v zmysle ust. § 80 písm. c) O. s. p. naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Naliehavý právny záujem na určení je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Naliehavý právny záujem podľa ust. § 80 písm. c) O. s. p. je daný vtedy, ak existuje aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia (nie taktického) a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť. Povinnosť preukázať existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení zaťažuje žalobcu. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodných skutočností tých pomerov (vzťahov), ktoré sú ohrozené neistotou. Ak súd dospeje k záveru, že podaná žaloba nie je procesne prípustným nástrojom ochrany práva žalobcu, lebo žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určení vyjadrenom v petite žaloby, súd žalobcu zamietne bez toho, aby pristúpil k skúmaniu vecnej opodstatnenosti žaloby.

Žalobca odôvodňoval naliehavý právny záujem na požadovanom určení rozpormi v užívaní predmetných nehnuteľností so žalovaným a možnosťou vyriešiť otázku vlastníctva v prospech žalobcu ku novovytvoreným parcelám.

Je potrebné zdôrazniť, že predmetná žaloba svojím obsahom je žalobou o určenie hranice, kde ide o vzájomné vymedzenie predmetu dvoch vlastníckych práv a že určenie hranice vyjadruje určenie, ktorá časť spornej plochy patrí tomu - ktorému vlastníkovi susedných pozemkov. Spor o určenie hranice je sporom vlastníckym v zmysle ust. § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého má vlastník právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje. I keď vlastník sa môže domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva, predovšetkým žalobou o vydanie veci alebo zdržanie sa zásahov do jeho vlastníckeho práva, z okruhu prípustných žalôb na ochranu vlastníckeho práva nemožno vylúčiť ani žalobu o určenie vlastníckeho práva k novovytvoreným pozemkom, ak má na požadovanom určení žalobca naliehavý právny záujem.

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalovaného, že žalobca v predmetnom konaní naliehavý právny záujem nepreukázal. V neprospech žalobcu svedčí predovšetkým to, že nie je vlastníkom susediacich pozemkov, čo vyplýva z údajov z katastra nehnuteľností, najviac žalobca v konaní nijako nepreukázal, žeby novovytvorené parcely užíval. Možno zhrnúť, že rozsudok súdu určujúci, že žalobca je vlastníkom novovytvorených parciel č. XXX/X a č. XXX/X vzniknutých z parciel č. XXX a XXX nemôže byť v danom prípade spôsobilý zmeniť (zlepšiť) právne postavenie žalobcu, ktorý svoje vlastnícke právo nijako nepreukazuje a pozemok, ku ktorému žiada určiť vlastnícke právo, ani neužíva.

So zreteľom na túto povahu a podstatu konania o určenie hranice medzi susediacimi pozemkami, žalobca nemá právny záujem na požadovanom určení (§ 80 písm. c) O. s. p.), lebo nie je vlastníkom susediaceho pozemku a nemôže byť v danom prípade spôsobilý zmeniť - zlepšiť (svoje právne postavenie). Žalobca nielenže nepreukázal, že je vlastníkom susediacich parciel, ale žiadané novovytvorené parcely č. XXX/X a č. XXX/X ani v súčasnosti neužíva. Keďže žalobca v konaní nepreukázal naliehavý právny záujem podľa ust. § 80 písm. c) O. s. p. na určení vlastníckeho práva k novovytvoreným parcelám, za takéhoto stavu rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým bola žaloba zamietnutá, je vecne správne a odvolací súd postupom podľa ust. § 219 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby potvrdil.

K odvolacej námietke žalobcu, že právny zástupca žalobcu sa nemohol z objektívneho dôvodu zúčastniť pojednávania nariadeného na deň 28. 08. 2014, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, odvolací súd uvádza, že na nariadenom pojednávaní bol prítomný osobne žalobca, ktorý pred začatím pojednávania ospravedlnil neprítomnosť svojho právneho zástupcu uvádzajúc, že: „podľa jeho vedomostí bola na ceste jeho právneho zástupcu havária a zrejme z tohto dôvodu bude na pojednávanie meškať“. Z uvedeného nevyplýva, aby žalobca žiadal odročiť pojednávanie z dôležitého dôvodu postupom podľa ust. § 119 O. s. p.. Preto účastníkovi konania - žalobcovi, ktorý bol prítomný na pojednávaní a nežiadal o odročenie pojednávania (súhlasil s tým, aby súd pojednával), hoci jeho zástupca zvolený na celé konanie mal meškať na pojednávanie z dôvodu havárie, nebola postupom

súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Naviac v uznesení zo dňa 23. 05. 2012, č. k. 4C/35/2012-23 bol žalobca upovedomený, že všetky dôkazy musí predložiť alebo označiť skôr ako súd vyhlási uznesenie, ktorým ukončí dokazovanie. Ust. § 114 ods. 1 O. s. p. vyžaduje požiadavku rozhodnúť o veci spravidla na jedinom pojednávaní. V predmetnej veci bolo vytyčených viacero pojednávaní, a to v dňoch 03. 07. 2012, 13. 08. 2013, 16. 10. 2013, 05. 06. 2014 a 28. 08. 2014. Na uvedených pojednávaniach s výnimkou pojednávania nariadeného na deň 05. 06. 2014 (uvedené pojednávanie bolo odročené pre neprítomnosť právneho zástupcu žalobcu) a s výnimkou pojednávania nariadeného na deň 28. 08. 2014 sa právny zástupca žalobcu na jednotlivých pojednávaniach zúčastnil. Účastníkovi - žalobcovi tak nebolo odňaté právo zahrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu, i k právnej stránke veci.

K odvolacej námietke týkajúcej sa priznaných trov konania odvolací súd uvádza, že výrok o trovách konania je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Súd prvého stupňa síce správne aplikoval ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a v zmysle zásady úspechu žalovaného uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia. Pri priznávaní trov právneho zastúpenia však nebol súd prvého stupňa dôsledný.

Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonomnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami vrátane ich povinností svoje rozhodnutia náležite odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutia totiž dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri rozhodovaní o veci samej. Právo účastníka na náležité zdôvodnenie rozhodnutia je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Je ním nielen procesný postup súdu, ale aj jeho rozhodnutie, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť svoje práva.

Odňatie možnosti konať pred súdom spočívalo v nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku v časti trov konania pre nedostatok dôvodov.

Náležité zdôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu je súčasťou účastníka na súdnu ochranu zaručeného Ústavou Slovenskej republiky vrátane práva na spravodlivý súdny proces. Odôvodnenie rozhodnutia musí byť stručné, jasné, zrozumiteľné a najmä preskúmateľné v rámci podaných opravných prostriedkov účastníkmi konania.

Z obsahu spisu sp. zn. 4C 35/2012, z ktorého bola prejednávaná vec sp. zn. 4C 71/2013 vylúčená, vyplýva, že Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 2Co 119/2012 - 71 zo dňa 19.12.2012 zmenil uznesenie Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 4C 35/2012 - 55 zo dňa 03.07.2012 vo výroku o trovách konania tak, že žalovanému priznal náhradu trov prvostupňového konania vo výške 237,90 Eur a uložil vtedy žalovanému v 1. rade E. Q. povinnosť zaplatiť ju právnemu zástupcovi žalovaného. Z odôvodnenia predmetného uznesenia vyplýva, že trovy právneho zastúpenia pozostávajú z odmeny za tri úkony právnej pomoci, a to prevzatie a príprava zastúpenia zo dňa 14.06.2012, vyjadrenie k žalobe zo dňa 15.06.2012 a účasť na odročenom pojednávaní dňa 03.07.2012, spolu 132,05 Eur (2 x 58,69 Eur, 1 x 14,67 Eur). Súd priznal tiež režijný paušál za tri úkony vo výške 22,89 Eur (3 x 7,63 Eur) a sumu 43,41 Eur ako 1/2 náhrady cestovných nákladov a náhrady za stratu času v súvislosti s účasťou na pojednávaní z dôvodu, že právny zástupca žalovaného sa zúčastnil tohto pojednávania aj v súvislosti so žalobou žalobcu v 2. rade, kde tento nárok naďalej trvá. Súd tiež pripočítal 20 % DPH vo výške 39,55 Eur. Vo vzťahu k zníženiu sadzby tarifnej odmeny o 50 % v zmysle § 13 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov uviedol, že k zníženiu o 50 % môže dôjsť v tom prípade, ak právny zástupca vykonal spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb. Odvolací súd konštatoval, že takáto situácia v prejednávaní veci nenastala. Žalovaný je jediným pasívne legitimovaným účastníkom v tomto konaní a jeho právny zástupca tak poskytol právnu pomoc iba tomuto účastníkovi konania. Z jeho strany tak nešlo o vykonanie spoločných úkonov pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb.

V danej veci je potrebné si uvedomiť tú skutočnosť, že právny zástupca žalovaného zastupoval iba jedného klienta, preto za úkony právnej pomoci už raz súdom priznané (prevzatie a príprava zastúpenia

zo dňa 14.06.2012, vyjadrenie k žalobe zo dňa 15.06.2012 a účasť na odročenom pojednávaní dňa 03.07.2012) vrátane už raz priznaného režijného paušálu, mu odmena a príslušný režijný paušál nepatrí. Opačný názor by viedol k absurdnej situácii, kedy by právnomu zástupcovi žalovaného patrila odmena a režijný paušál za ten istý vykonaný úkon podľa počtu žalobcov, nie podľa počtu klientov, ktorých zastupuje. V prejednávanej veci boli prevzaté a príprava zastúpenia vykonané iba vo vzťahu k jednému klientovi, vyjadrenie podal právny zástupca žalovaného v tej istej veci, keď bol navyše uplatnený iba jediný nárok a právny zástupca žalovaného sa zúčastnil na pojednávaní, kde zastupoval iba jedného klienta. Nič na tom nemení skutočnosť, že konanie pokiaľ sa týka žalobcu v 1. rade bolo zastavené, pretože takýto procesný postup nemôže mať vplyv na výšku trov konania, keď právny zástupca žalovaného zastupoval iba jedného klienta. Z tohto dôvodu nie je celkom zrejmé, z akých dôvodov súd prvého stupňa priznal odmenu za prevzatie a prípravu zo dňa 14.06.2012 a účasť na pojednávaní dňa 03.07.2012 v oboch konaniach (a nepriznal tak napríklad odmenu za úkon vyjadrenie k žalobe zo dňa 15.06.2012). Z uvedených hľadísk je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný. Uvedené sa vzťahuje taktiež aj na náhradu cestovného a náhradu za stratu času cestou na pojednávanie konané dňa 03.07.2012, keď takýmto spôsobom došlo k duplicitnému priznaniu náhrad raz v konaní vedenom pod sp. zn. 4C 35/2012 vo výške 1 a raz v tomto konaní v plnej výške. Súd prvého stupňa sa s touto skutočnosťou náležite nevysporiadal. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že prezentovaný právny názor nie je v žiadnom prípade v rozpore s právnym názorom vyslovenom v uznesení Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co 119/2012, kde bolo skonštatované, že nie je možné aplikovať ust. § 13 ods. 2 vyhl. 655/2004 Z.z. a znížiť odmenu o 50 %, keďže nejde o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb. Na uvedenej skutočnosti sa nič nezmenilo, nemá to však vplyv na to, že právny zástupca žalovaného zastupoval iba jedného klienta a nemôže mu byť priznaná duplicitná odmena za vykonané úkony, režijný paušál ani náhrady hotových výdavkov (cestovné) a náhrada za stratu času.

Podľa § 147a ods. 1, 2, 6 O.s.p., ak súd rozhodol o odročení nariadeného pojednávania na základe žiadosti účastníka z dôležitého dôvodu na jeho strane, ktorý zaviniel, alebo je výsledkom náhody, ktorá sa mu prihodila, má účastník vystupujúci v konaní ako protistrana, ktorý sa dostavil na pojednávanie, právo od neho požadovať sumu 15 eur.

Účastník zastúpený advokátom prítomným na pojednávaní, ktoré bolo odročené z dôvodu podľa odseku 1 na strane zástupcu protistrany, ktorý je advokátom, má právo od účastníka ním zastúpeného požadovať sumu 100 eur.

O práve podľa odsekov 1 a 2 rozhodne súd bez zbytočného odkladu na návrh. Toto rozhodnutie nemá vplyv na rozhodovanie o náhrade trov konania.

Vo vzťahu k priznaniu náhrady za zmarené pojednávanie v zmysle ust. § 147a O.s.p., odvolací súd dáva do pozornosti, že náhradu za zmarené pojednávanie nie je možné zaradiť medzi trovy konania a o tomto nároku malo byť rozhodnuté osobitným výrokom. Je tomu tak preto, že sa nejedná o trovy konania, ktoré sú spravidla priznávajúce s ohľadom na výsledok sporu. Pri náhrade za zmarené pojednávanie ide o osobitný nárok, ktorý patrí tomu účastníkovi, ktorý sa na pojednávanie dostavil, pričom druhá procesná strana zmarila konanie takéhoto pojednávania. Bez významu je tu tá skutočnosť, ktorý účastník bol v konaní v konečnom dôsledku úspešný.

Žalovaný však namietal nepreskúmateľnosť pokiaľ ide o nepriznanie odmeny „aj za účasť na zmarenom pojednávaní za zastúpenie vo výške 61,87 Eur“. V tomto smere treba dať žalovanému za pravdu, že z daného odseku jednoznačne nevyplýva, či odmena za úkon zastúpenie na pojednávaní bola alebo nebola priznaná. Napriek nie celkom presnej formulácii z kontextu celého odôvodnenia však vyplýva, že prvostupňový súd priznal žalovanému náhradu vo výške 100 Eur za zmarené pojednávanie, pričom mu nepriznal odmenu za úkon právnym zástupcom žalovaného označený vo vyúčtovaní ako „Návrh žalovaného zo dňa 12.06.2014 na uplatnenie náhrady a trov konania za zmarené pojednávanie“, bod 10. Nepriznanie uvedeného úkonu je možné považovať za správne, nakoľko ide o uplatnenie nároku procesným spôsobom, ktoré nemá súvis s vecou samou, jedná sa o čisto procesný návrh, ktorý žalovaný mohol a nemusel uplatniť. Analogicky je ho možné považovať za uplatnenie, resp. vyčíslenie trov konania, za ktoré odmena nepatrí. Súd prvého stupňa však správne priznal odmenu za účasť na odročenom pojednávaní konanom dňa 05.06.2014 vo výške 1, t.j. 15,47 Eur.

Pokiaľ ide o nepriznanie odmeny za štyri úkony právnej pomoci - porady s klientom dňa 09.08.2013, dňa 14.10.2013, dňa 03.06.2014 a dňa 25.08.2014 odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a rovnako ako súd prvého stupňa nemá za osvedčené účelnosť vykonaných úkonov. V tejto časti nebolo odvolanie žalovaného dôvodné.

V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvého stupňa opätovne rozhodnúť o trovách konania a rovnako aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 226 O.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.